

Scenariji za območje evra in njihove ekonomske posledice za Slovenijo in Hrvaško

Klaus Weyerstrass in Daniela Grozea-Helmenstein

Razlike v mednarodni konkurenčnosti posameznih držav, ki so nastajale od leta 1999, so pripeljale do kopičenja proračunskih primanjkljajev na jugu in presežkov na severu območja evra. V pričujočem članku skušamo s pomočjo makroekonometričnih modelov oceniti posledice izstopa Grčije oziroma vseh držav skupine G11PS (Grčija, Italija, Irska, Portugalska in Španija) na slovensko in srbsko gospodarstvo. Izstop ene ali več držav bi namreč vplival na ostala gospodarstva prek trgovinskih kanalov in kreditnih omejitev. V državah z evrom bi se zaradi zapadlih posojil iz evropskega mehanizma stabilnosti in rezvrednotenja državnih obveznic, ki jih kupuje Evropska centralna banka, povečal tudi javni dolg. Samo izstop Grčije bi le malo vplival na slovensko in srbsko gospodarstvo; izstop vseh držav skupine G11PS ali celo razpad območja evra pa bi imel hude negativne posledice za družbeni proizvod, nezaposlenost in javne finance.

Ključne besede: plačilna nesposobnost; razpad območja evra

Klasifikacija JEL: C54; F41

Managing Global Transitions 11 (4): 323–351

Preizkušanje odvisnosti med donosnostjo delnic in obsegom trgovanja z uporabo hitrih podatkov

Piotr Gurgul in Robert Syrek

Članek obravnava analizo odvisnosti med donosnostjo, nihajnostjo in obsegom trgovanja z delnicami petih podjetij, ki kotirajo na dunajski borzi, in petih podjetij, ki kotirajo na varšavski borzi. Na podlagi hitrih podatkov za ta podjetja so bili narejeni preizkusi, ki temeljijo na primerjavi Bernsteinovih kopul gostot z uporabo Hellingerjeve distance. Članek predstavlja nekaj vzorcev vzročnih in ostalih povezav med donosnostjo delnic, realizirano nihajnostjo ter pričakovanim in nepričakovanim obsegom trgovanja. Obstaja linearna povezava med realizirano nihajnostjo in pričakovanim obsegom trgovanja, ni pa nelinearne povezave v nasprotni smeri. Avtorja sta ugotovila močno linearno in nelinearno povezavo med donosnostjo obveznic in pričakovanim obsegom trgovanja. Nista pa opazila povezave v nasprotni smeri. Preverila

sta tudi, ali obstaja frakcijska kointegracija. Kljub enakovrednosti parametrov realizirane nihajnosti in obsega trgovanja v daljšem obdobju se ti parametri v daljših časovnih obdobjih ne gibljejo enako.

Ključne besede: realizirana nihajnost; obseg trgovanja; dinamične medsebojne povezave; kopule; frakcijska kointegracija

Klasifikacija JEL: G15; C32

Managing Global Transitions 11 (4): 353–373

Monetarna integracija novih držav članic pred krizo v območju z evrom

Ivan Todorov

Članek preučuje proces monetarne integracije novih držav članic Evropske unije pred začetkom dolžniške krize v območju z evrom. Raziskava se osredotoča na nominalna konvergenčna merila (izpolnjevanje maastrichtskih meril) in izpolnjevanje meril optimalnega valutnega območja. Še posebej so obravnavani trgovinska in finančna integracija, struktura izvoza ter trg delovne sile v novih državah članicah, in sicer z vidika teorije optimalnega valutnega območja in v kontekstu povečevanja števila članic območja z evrom. Obravnavane so tudi izkušnje novih držav članic, ki so že vpeljale evro.

Ključne besede: nove države članice; monetarna integracija; nominalna konvergenčna merila; teorija optimalnega valutnega območja; makroekonomska politika

Klasifikacija JEL: F15; F41

Managing Global Transitions 11 (4): 375–390

Kako lahko južnoafriška mala in srednja podjetja postanejo boljši kandidati za financiranje izvoza

Marianne Matthee in André Heymans

Mala in srednja podjetja povsod po svetu za veljajo pomembne gonilnike gospodarske rasti in razvoja, vendar pa se morajo, da bi lahko prinesla prave gospodarske koristi, najprej razviti v trajnostna, donosna podjetja. Širitev na tuja tržišča je odličen način rasti, vendar je na poti, ki jo morajo mala in srednja podjetja prehoditi v razvoju od lokalnih do mednarodnih, mnogo ovir. Največkrat jim spodleti pri zagotavljanju financiranja širitve na tuje trge. Finančne institucije imajo mala in srednja podjetja za zelo tvegana, saj imajo omejene vire in zmožnosti, verjetnost stečaja pa je večja kot pri večjih podjetjih. Članek obravnava različna tveganja, ki jih južnoafriške finančne institucije ocenjujejo, ko

jih mala in srednja podjetja prosijo za financiranje izvoza. Pričujoča študija se od ostalih razlikuje po tem, da ponuja pogled na izvozna tveganja z zornega kota posojilodajalca – to področje raziskovanja je bilo doslej zapostavljeno. Izsledki so predstavljeni kot zbirka napotkov, kako naj mala in srednja podjetja ublažijo ta tveganja in izboljšajo svoje možnosti pri zagotavljanju finančne pomoči, ki se jim je v preteklosti pogosto izmikala.

Ključne besede: mala in srednja podjetja; internacionalizacija; financiranje izvoza; blažitev tveganj

Klasifikacija JEL: F10; F30

Managing Global Transitions 11 (4): 391–407

Uporaba poslovnih simulacijskih iger na Hrvaškem: zaznane ovire

Jovana Zoroja

Poslovne simulacijske igre izboljšujejo učenje, saj študente aktivno vključujejo v izobraževalni proces. V poslovnem izobraževanju na hrvaških univerzah začenjajo igrati pomembno vlogo, vendar pa je še vedno le malo kvantitativnih podatkov o njihovi uporabi. Cilji članka so raziskati: (1) razlike med uporabniki in neuporabniki poslovnih simulacijskih iger glede na njihove demografske značilnosti, (2) razlike med njimi glede na zaznane ovire pri uporabi poslovnih simulacijskih iger ter (3) vpliv demografskih značilnosti in zaznanih ovir na odločitve za uporabo poslovnih simulacijskih iger. Raziskava je bila narejena na oddelkih za poslovne vede in ekonomijo na hrvaških visokošolskih zavodih. Vpliv demografskih značilnosti učiteljev in zaznanih ovir na uporabo poslovnih simulacijskih iger v izobraževanju je bil raziskan s pomočjo regresijskega modela. Izsledki kažejo, da je uporaba poslovnih simulacijskih iger trenutno na nizki ravni, predvsem zaradi pomanjkanja sredstev in podpore vodstev inštitucij. Na uporabo poslovnih simulacijskih iger vplivajo tudi znanstveni naziv, spol in odnos do uporabe novih tehnologij.

Ključne besede: poslovno izobraževanje; poslovne simulacijske igre; zaznane ovire

Klasifikacija JEL: O31; O33; P46

Managing Global Transitions 11 (4): 409–420